

PULS Geografi Europa

Arbetsbok

Läraranvisning punktskrift

Verksnummer: 31576

Lärraranvisningens innehåll

Lärraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den. Nedan kan du läsa vad respektive del i lärraranvisningen handlar om, så att du kan förbereda och planera arbetet med läromedlet på bästa sätt.

- **Generella förändringar av boken**
Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.
- **Sidspecifika förändringar**
Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar som är gjorda i den pedagogiskt anpassade boken. Det kan till exempel vara en övning som omarbetats eller en bild som flyttats.
- **Till läsaren**
I den pedagogiskt anpassade boken återfinns alltid en text som riktar sig till eleven. Samma text hittar du också i lärraranvisningen. Den innehåller information som kan vara bra för läsaren att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Läs denna text tillsammans med eleven!
- **Pedagogiska tips**
I denna del av dokumentet hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med de olika uppgifterna i boken. Du hittar också exempel på hur skolan bör tänka kring läxor, taktila bilder, provsituationer osv. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som skolan kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.
- **Bildbeskrivningar**
Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

Återkoppling och synpunkter

Dela gärna med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se eller ring oss på tel. 010-473 50 00.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Lärraranvisning

Titel: PULS Geografi Europa Arbetsbok

Författare: Olsson

ISBN: 978-91-27-42545-3

Innehåll

Generella förändringar av boken	1
Sidspecifika förändringar.....	2
Till läsaren.....	10
Pedagogiska tips.....	11
Bildbeskrivningar.....	13

Generella förändringar av boken

- Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom omarbetningar av visuellt beroende text och bilder. Målet med pedagogisk anpassning är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående i den anpassade boken som de övriga klasskamraterna i sina böcker.
- Plocka upp den tryckta punktskriften samt eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Punktskriften riskerar att plattas till och svällpappersbilderna kan klibba ihop om de förvaras liggande. Den tillfälliga doft som kan förekomma då svällpappersbilderna är nytryckta hinner också avta tills de ska användas av eleven.
- I uppgifter där eleven i originalet ska dra streck parar eleven ihop exv. ord och förklaring.
- Tankekartor är omarbetade till listor.

Sidspecifika förändringar

2

Uppgift 1

- a) Denna uppgift kräver individuell handledning då eleven inte kan avläsa färger på sin taktila karta. Förklara för eleven att de seendes kartor har olika färger som ger information om hur det ser ut på olika platser. Det är bra om eleven med synnedsättning känner till vad de olika färgerna står för.
- b) Se till att eleven har en egen taktil arbetskarta.

4

Uppgift 2

Om eleven har synrester eller gillar att rita bilder så kan eleven naturligtvis lösa uppgiften på samma sätt som de seende eleverna. Om detta inte är fallet rita en förenklad bild åt eleven och låt eleven ha denna som illustration till bokens bildtext. På så sätt får eleven med synnedsättning lite mera tid till att befästa sina kunskaper.

5

Uppgift 1

Se ovan.

5

3 Extra

Anpassa uppgiften utifrån de kartor etc. som eleven har tillgång till.

6

Uppgift 2

Här kan man låta eleven markera på en taktil världskarta med exempelvis vaxsnören. Uppgifter där eleven ska rita eller markera tar ofta mycket längre tid för eleven med synnedsättning.

8

Uppgift 4

Se till att eleven har tillgång till taktila kartor med adekvat information.

10

Uppgift 1

Uppgiften har fått följande utseende:

1 Färglägg kartan eller skriv och berätta var de olika naturtyperna förekommer, ser ut och används i Europa.

- a) is: ---
- b) tundra: ---
- c) berg: ---
- d) skog: ---
- e) odlad och betad mark: ---
- f) stäpp: ---

10

Uppgift 2

Här kan eleven behöva få en individuell genomgång.

Man kan exempelvis skriva punktskriftsbokstäver eller siffror på dymoteip som sedan placeras på en svällpapperskarta. Dessa kan man sedan ta bort och på så sätt återanvända kartan.

Man kan med fördel markera de hav och öar som man vill att eleven ska kunna så kan eleven använda sin tid till att lära sig var de olika haven är belägna. Det gäller att tänka efter vad är syftet med uppgiften: att lära sig hitta på en karta eller veta var de olika haven är belägna.

11

Uppgift 1

Se sid 10. Man kan t.ex. göra så att eleven får lite hjälp med var är bergskedjorna belägna.

1 Skriv namnen och markera de europeiska bergskedjorna på en karta.

- a) Bergskedja i Norden. ---
- b) Bergskedja i centrala Europa. ---
- c) Berg mellan Spanien och Frankrike. ---
- d) Bergskedja i Centrala Europa. ---
- e) Bergskedja i Italien. ---
- f) Bergskedja öster om Adriatiska havet. ---
- g) Berg i södra Polen. ---
- h) Berg mellan Svarta havet och Kaspiska havet. ---
- i) Berg som gränsar mellan Europa och Asien. ---

12

Uppgift 1

Se sid 10.

Skriv namnen på några av Europas största floder.

- a) Rinner genom London. ---
- b) Rinner genom Tyskland ut i Nordsjön. --

- c) Rinner ut i Nordsjön genom bl.a. Holland. ---
- d) Spansk flod som mynnar i Medelhavet. ---
- e) Fransk flod som rinner ut i Medelhavet. ---
- f) Flod i norra Italien. ---
- g) Flod som flyter från Tyskland genom flera länder ut i Svarta havet. ---
- h) Polsk flod mynnar i Östersjön.
- i) Flod som rinner ut i Svarta havet. ---
- j) Europas längsta flod. ---
- k) Rinner ut i Arktiska oceanen. ---

12

Uppgift 2

Eleven har ingen bildbeskrivning.

Denna uppgift kräver därför vissa förberedelser. Eleven behöver en enkel ritmuffsbild.

13

Uppgift 4

Eleven parar ihop orden med förklaringarna.

14

Uppgift 1

Visa eleven på en ritmuff hur de seendes tankekartor ser ut.

Eleven med synnedsättning har en tankekarta/lista som ser ut så här:

1. Gamla städer
Var: på en ö
Städer: Paris, Stockholm, S:t Petersburg
2. Gamla städer
Var: ---
Städer: ---
3. Gamla städer
Var: ---
Städer: ---

osv.

15

Uppgift 2

Tänk på att eleven behöver mer tid än övriga elever för att lösa denna uppgift då svaren är utspridda på olika kapitel i boken.

Tabellen ersätts med följande uppställning, som eleven kan skriva och kopiera så att han/hon får rubriker till alla länder.

1. land: ---
huvudstad: ---

2. land: ---
huvudstad

...

48. land: ---
huvudstad: ---

16

Uppgift 1

Här kan elev med synnedsättning skriva ländernas namn i stället för att måla, men tänk då på att uppgiften tar längre tid att göra.

...

Skriv eller färglägg regionerna ... i grundboken.

Om du färglagt regionerna måla och förklara vilken färg varje region fått.

1 Norden: ---

2 Östersjöländer: ---

3 Västra Europa Använd: ---

osv.

18

Uppgift 1

Det är svårt för en elev med synnedsättning att färglägga de olika länderna och skriva på kartan så eleven kan istället visa på en karta vilka länder som hör till regionen. Man kan skriva siffror/förkortningar på dymoteip och sätta som markeringar på elevens svällpapperskarta så att eleven vet vad han/hon ska leta efter.

Sedan kan man kopiera uppställningen nedan så kan eleven fylla i uppgifterna för de olika länderna. Var dock medveten att detta är en uppgift som tar tid att lösa.

Uppgiften har förändrats på följande sätt:

Börja med att markera regionen på en karta.

Skriv namnen på:

länderna, huvudstäder, floder, sjöar, öar, bergskedjor, vatten som länderna gränsar till.

1 land: ---

huvudstad: ---

floder: ---

sjöar: ---

öar: ---

bergskedjor: ---

vatten som landet gränsar till: ---

20

Uppgift 6

Här kan eleven behöva lite extra information. Allra bäst är ju om man kan visa ett riktigt bärnstenshalsband.

21

Uppgift 2

Eleven skriver i en lista antalet invånare per km². För att ytterligare beskriva förhållandet kan man göra en enkel skiss på ritmuff eller använda Perkinsmaskin.

- a) Estland ---/1 km²
- b) Lettland ---/1 km²
- c) Litauen ---/1 km²
- d) Polen ---/1 km²

22

Uppgift 1

Se sid 18 uppgift 1.

25

Flaggor kan beställas från SPSM:s basbilder. Det går också bra att rita flaggorna på elevens ritmuff.

25

Uppgift 1

Eleven kan kopiera uppställningen och fylla i land, areal och folkmängd.

Skriv, numrera och fyll i nedanstående fakta för sju länder:

Land - areal

land: ---

areal: ---

26

Uppgift 1-2

Se upplägget på sid 18.

26

Uppgift 3

Tänk på att eleven troligen behöver individuell med denna uppgift då de taktila kartorna oftast inte har så detaljerad information som behövs för att lösa denna uppgift.

32

Uppgift 4

Eleven kopierar uppställningen och fyller i fakta om sex länder i Centraleuropa.

Kopiera uppställning nedan (sex länder).

Uppställning har följande rubriker:

Land – nyckel:

Exempel på egna varor – egna varor

Exempel på industri - industri

Exempel på färdiga varor – varor

land: ---

egna varor: ---

industri:

varor: ---

34

Uppgift 3

Då de taktila kartorna trolig sakna uppgifter om höjd över havet och djup i haven kan man troligen behöva ge eleven tillgång till de uppgifter som behövs för att eleven med synnedsättning ska kunna lösa uppgifterna.

37

Uppgift 1

Tabellen utgår. Eleven har fått följande information:

Kopiera uppställningen nedan och fyll i fakta om de 13 länderna i södra Europa.

1. land: ---

areal: ---

folkmängd: ---

...

13. land: ---
areal: ---
folkmängd: ---

39

Uppgift 3

Eleven har fått följande anvisningar då tabellen är struken.

Kopiera uppställningen nedan och skriv sju exempel.

1 Naturresurs: ---

förnybar/ej förnybar: ---

exempel på råvara: ---

exempel på färdig råvaror: ---

Finns naturresursen i Sverige? ---

41

Uppgift 1

Eleven skriver sina svar. Man kan naturligtvis även låta eleven göra uppgiften på samma sätt som de seende eleverna genom att rita ett träd på en ritmuff och låta eleven skriva sina fakta direkt på rimuffen med perkinsmaskinen. Detta ar dock längre tid.

42

Uppgift 2

Visa eleven på en taktil karta var jordbruksområdena är belägna.

Eleven har följande information:

Markera på en karta nedanstående viktiga jordbruksområden i världen.

Skriv förklaringar.

1 nordöstra Nordamerika: ---

2 Pampas i Sydamerika : ---

3 Centraleuropas slätter: ---

4 Indien/Asien: ---

43

Uppgift 1

Tankekartan

Markanvändning

- odling ---

- virke ---

- bränsle ---
- bete ---

44

Uppgift 4

Använd elevens taktila världskarta och markera de bästa fiskevattnen.

Eleven har följande tillägg:

- 1 fångstplats: ---
Vad fångas här? ---
- 2 fångstplats: ---
Vad fångas här? ---

Till läsaren

- Endast de bilder som behövs för att kunna lösa bokens uppgifter har fått bildbeskrivning. Övriga bilder utgår.
- Du behöver taktila världskartor och Europakartor för att kunna besvara bokens arbetsuppgifter.
- Tankekartor skrivs som listor.
- Tveka inte att fråga din mentor om du är tveksam på hur du ska lösa en uppgift. Ibland måste du få kompletterande information av din lärare för att kunna lösa vissa uppgifter. Dina taktila kartor ger till exempel inte alltid alla fakta som du behöver ha för att lösa en uppgift.

Pedagogiska tips

- Eleven skriver sina svar på datorn eller Perkinsmaskinen.
- Tänk på att det är viktigt att eleven har en särskild mapp på datorn för "Europa arbetsbok" och att eleven är noga med att först skriva in vilket kapitel och sedan vilken uppgift som besvaras.
- Boken har endast ett fåtal bildbeskrivningar, exv. flaggorna.
- Vissa uppgifter i boken hänvisar till bildbeskrivningarna (eller bilderna) i grundboken. Bildbeskrivningarna kan aldrig ge exakt samma information som de seende eleverna får genom att se på bilderna, samtala därför gärna om bilderna och ge den extra information som eleven med synnedsättning kan ha nytta av för att få samma förståelse för bilderna/texterna som de seende eleverna. Detta gäller speciellt de bilder där författaren låter bilden förmedla eller förstärka textens innehåll.
- Man kan med fördel rita flaggorna på elevens ritmuff eller beställa dem från SPSM:s utbud av basbilder.
- Kartor kan beställas från SPSM Läromedel Basbilder

<https://webbshop.spsm.se/>

kontakt: order@spsm.se

Kom ihåg att göra dessa beställningar i god tid innan ni börjar med nytt kapitel.

Exempel på kartor som kan beställa:

- Världskarta best. nr 6677
- Vegetationszoner best. nr 60170
- Europakarta best. nr 6674
- Stora Europakartan med EU best. nr. 6588

Det finns även separata kartor på de flesta länder i Europa. Gör en genomgång vid terminsstart och kolla vilka kartor som eleven kan komma att behöva.

Tänk då på att det är bra att ha flera arbetskartor där eleven kan markera och få speciell information markerad.

Vissa uppgifter i boken kan man med fördel markera direkt på en arbetskarta:

Exempelvis:

sid 11 bergskedjor i Europa

sid 12 floder i Europa

sid 40 skogsområden

sid 42 jordbruksområden

sid 44 fiskevatten

Detta gäller även Europas olika regioner. Eleven kan då behöva två kartor en där aktuella uppgifter är markerade och en karta som eleven kan markera eller visa vad han/hon kan.

- Ibland kan det vara bra att ge eleven en karta där efterfrågade fakta redan är markerade och låta eleven koncentrera sig att lära sig var olika platser är belägna.

Att leta och tyda information på taktila kartor är tidskrävande och ofta behöver eleven individuell handledning. Ta därför som vana att kolla om eleven har förstått vad som efterfrågas.

- Är eleven intresserad av att rita så kan eleven med fördel rita sina bilder på ritmuff. Annars kan eleven enbart skriva sina svar.
- I boken förekommer tecknet "upphöjt till" i km^2 som skrivs på följande sätt: km^2 . Var noga med att förankra nya tecken, så att eleven vet vad han/ hon får under fingrarna.
- Tänk på att det tar **längre tid** för en elev med synnedsättning att läsa igenom bildbeskrivningar och uppgifter.
- Vid prov har eleven med synnedsättning också rätt att **få mera tid** till sitt förfogande.

Bildbeskrivningar

3

En tecknad vägskylt med skyltar som pekar åt olika håll.

På vägskyltarna står följande:

- Deutschland
- Ireland
- Slovenija
- Portugal
- Italia

17

EU:s flagga är rektangulär med en cirkel bestående av 12 små gula stjärnor som är placerade mitt på den mörkblå flaggan.

21

Två flaggor

- 1 Estlands flagga är rektangulär och har tre vågräta fält i färgerna, uppifrån och ner, blå, svart och vit.
- 2 Litauens flagga är rektangulär med tre vågräta fält i färgerna, uppifrån och ner, gult, grön och brun.

25

Två flaggor

- 1 Tysklands flagga är rektangulär med tre fält i färgerna, uppifrån och ner, svart, rött och gult.
- 2 Storbritanniens flagga är rektangulär med ett stort rött kors med vita kanter över ett rött kryss med vita kanter på mörkblå bottenfärg.

29

Två flaggor

- 1 Moldaviens flagga har tre lodräta fält i färgerna blått, gult och rött med ett statsvapen på det gula fältet.
- 2 Georgiens flagga har vit bottenfärg med ett stort, rött kors som delar flaggan i fyra mindre rektanglar. I varje rektangel finns ett litet rött kors.

33

Två flaggor

- 1 Schweiz flagga har röd bottenfärg med ett vitt, tjockt kors placerat mitt på flaggan.

2 Tjeckiens flagga har två vågräta fält i vitt och rött samt en blå, triangelformad flik till vänster.